

Infidelis Jacobus Iudeus didus Czarni Incola Civitatis Checiny.
Obtulit vras parchmentneas Regales sigillo minori Regni designatas manu
ppria Serenissimi Sigismundi Tertij Dei gra Regis Polonia et Suecia mo-
derna subscriptas libertatum Iudeis Civitatis Sandomiriensis per Sereni-
simos Reges Polonia concessarum sanas, salvas omnique suspicionis nota
prorsus carentes. Quibus Offm pms Castren Checinen cum ea qua decem-
it reverentia susceptis easdem in Acta Offi sui inducere curavit inteno-
re qui sequitur talis.

Sigismundus Tertius Dei gra Rex Polonia Magnus Dux Litue, Russiae,
Prussia, Masovia, Samogitia Livonia. &c. nec non eadem gra designatus Rex
Suecia Magnique Ducatus Finlandiae Sares.

Significans pntibus vris nris quorum interese univrsis et singulis. Exhibitas nob
esse nomine Iudeorum Civitatis Sandomiriensis vras infrascriptas ex Actis Castren Gosti-
nen rescriptas manibus Grosorum Simonis Sebawinski Castellani Trokiodensis et Ca-
pitanei nri Gostinen et Martini Witowski Notarii Castren Gostinen subscriptas
Sigillo pofati Simonis Sebawinski designatas, sanas, salvas, omnique suspicionis no-
ta carentes. Continentes in se certa iura sub in univrsu Iudeis ta maioris qua
minoris Polonia et ysdem Iudeis Sandomiriensis a Serenis: olim antecessoribus nris
Regibus Polonia concessa. Supplicatūq vna nob ut pffatas vras omniq iura
et immunitates meis descriptas confirmare et approbare specialiterq concedere di-
gnaremur. Quarū vrarum tenor sequit vris verbis. Actum in Castro Gostinen
Ira scda Rogationū Anno Dni Millesimo Quingentesimo Octuagesimo. Veniens
perons ad frontiam offi Capitanealis Castri Suis Gostinen. Perfidus Jacobus,
Bogatschek Iudeus de Oppido Gambin, idem suo et aliorū Iudeorū Sandomiriensis
nec non omni nomine Iudeorū tam maioris qua minoris Polonia obtulit vras Pri-
vilegiorum Confirmationis earundē Serenis: et Inuictis: Principis Dni D. Stepha-
ni Regis Polonia rē feliciter moderari sub appensis sigillis eiusdem Dni D. Hec-
toris minoris Cancellaria Regni Polonia et subscriptione ppria manus eiusdem Dni
Hec petens easdem in Acta pntia Castren Gostinen inserri et inscribi. Quae Offm
ab ipso cum tali qua decet reverentia suscepit, quibus vris et Privilegijs Offm

visis saluis in nullo vicariis annexo partitione p[ro]fati Iudaei uti iuste et licite easdem in Reta p[re]sentia ita prout in suis tenoribus descripta extant inscribi mandavit, quaru[m] tenor de verbo ad verbu[m] sequitur et est talis. **Stephanus Dei gra:**

Rex Poloniae Magnus Dux Lituae Russiae Prussiae Masariae Sarrugitiae suaviaque re Princi-
ceps Transylvaniae etc. Significamus tenore p[re]sentium quoru[m] interest uniuersis et singulis h[ab]itu[m] noticiam habituris, Supplicatu[m] nob[is] esse per Certos Regni n[ost]ri Consiliarios, nomine Iudaeoru[m] quoru[m] n[ost]ra Sandomiriens[is] ut illis infrascriptas l[ite]ras et Priuilegia a Serenissimis d[omi]ni Antecessoribus n[ost]ris Regibus Poloniae o[mn]ib[us] in uniuersu[m] Iudaeis tam maioris qua[m] minoris Poloniae et y[er]s[e] Iudaeis Sandomiriens[is] concessas, nob[is] autentice per modum extractis ex actis Castroru[m] Posnaniens[is] quib[us] inserta sunt sub sigillo reproductat confirmare et approbare specialiterq[ue] concedere ut eo co[m]modius ac facilius negocia sua consequi et disponere possint. Quandoquidem sub difficultate et per graue illis semper videbatur ad originalia et co[m]munia illa Priuilegia recurrere clementer dignaremur. Quarum l[ite]rarum seu Priuilegioru[m] tenor de verbo ad verbu[m] is sequitur.

In nomine D[omi]ni Amen ad perpetua[m] rei memoriam. Nos **Sigismundus Augustus Dei gra Rex Poloniae Magnus Dux Lituae,** nec non terraru[m] Cracouiae, Sandomiriens[is] Syradiae Cuiaviae Culmen[is] Elbingen[is] Pomeraniae Russiae Prussiae Masouiae etc. Dux et Comes. Significamus tenore p[re]sentium quibus expedit uniuersis et singulis p[re]sentibus et futuris h[ab]itu[m] noticiam habituris. Quia cu[m] in hac Conuentione Regni Gnali Piotrkouien[is] memoris iure iurandi per nos anno ob hinc duodecimo praestiti simulati fidei p[er] l[ite]ras n[ost]ras datas quasuis libertatu[m] l[ite]ras imunitates iura et Priuilegia o[mn]iu[m] Ordinum subditis n[ost]ris in Regno et Dominis n[ost]ris existen[tes] tam publicas qua[m] priuatas a Serenissimis n[ost]ris Antecessoribus concess[as] p[er] l[ite]ras n[ost]ras Gnaltiter confirmauimus, venien[tes] ad p[re]sentiam n[ost]ram Regia[m] Seniores Iudaeoru[m] n[ost]rorum ex eorundem maioris Poloniae V[er]te Posnaniens[is] Caliciens[is] Syradien[is] Lanciciens[is] Bresten[is] Wladislawien[is] Palatinatibus ex benignitate n[ost]ra h[ab]itu[m] p[re]sentibus l[ite]ras n[ost]ras infrascriptas specialiter approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Quarum tenor de verbo ad verbu[m] sequitur.

In nomine D[omi]ni Amen. Nos **Casimirus Dei gra Rex Poloniae,** nec non Terraru[m] Cracouiae Sandomiriens[is] Syradiae Lanciciae ac Cuiaviae Magnus Dux Lituae Pomeraniae Russiae Prussiae Dux et Comes. Ad perpetua[m] rei memoriam Significamus tenore p[re]sentiu[m] quibus expedit uniuersis praesentibus et futuris praesentiu[m] noticiam habituris. Quomodo cora[m] Alte n[ost]ra Regia personis constituti Iudaei n[ost]ri

de Terris maioris Poloniae videlicet de Posnan, Calisien, Syradien, Lanticien Brbesten,
Wladislavien Pallatinatibus ut districtibus ad ipsa spectant sua ex possessore deduxerunt
quidem Iura quae habuerant a celeberrimo memoriae Serenissimo Principe Dno Casimiro
Rege Poloniae. et predecessore nostro mediata et quibus aliorum Regum predecessorum
nostrorum et nostris principibus semper et usque in hactenus usu fuerunt, tunc quia Civitas nostra,
Posnan voragine ignis nobis praesens consumpta fuit, ipsis essent etiam per ignem
in cinerem redacta, petenter et humiliter nobis supplicaverunt quatenus iuxta eorundem
iurium copiam quam coram nobis exhibuerunt eadem iura innovare ratificare et con-
firmare dignaremur gratiosi. Quam quidem iurium taliter acceptatorum tenor de verbo
ad verbum sequitur esseque talis.

In nomine Dni Amen Nos Casimirus
Dei gratia Rex Poloniae nec non Terrarum Cracoviae, Syradiae, Sandominiae, Lanticiae, Cuius-
visque et locorum Posnanien. Volumus devenire ad noticiam universorum tam presentium
quam futurorum. Quod ad nostras litteras nostrorumque nobilium Terrigenarum presentiam venient
quidam nostri Iudaei de Regno nostro mansionem in maiori Polonia habent offerent Privi-
legium a Serenissimo Duce Boleslao bona memoriae datum qui praesens fuit Dux et Dominus ter-
rarum Poloniae ipsis Iudaeis ipsorumque iura et statuta in se continens quandoquidem
Privilegium cum statutis nostris Regalis litterarum nostrorumque Dominorum ac nobilium Terrigena-
rum quidem matura deliberatione ponderant dicti Privilegii seriem de verbo
ad verbum legimus in eo quod nihil reperimus quod nostris displicet litteris aut iure nostro
in aliquo articulo derogare viderentur. Hoc attendentes dictum Privilegium litteris nostris
ac Dominorum nostrorum nobiliumque Terrigenarum matura cum consensu iurisperitorum et ad-vo-
catorum revocare et confirmare acceptum gratum atque firmum statuimus.

Primo quidem statuimus, ut pro pecunia re mobili aut pro qualibet re immobili,
seu pro causa Criminali quae tangat personam aut res Iudaeorum nullus Chri-
stianus contra Iudaeos pro qualibet re mobili et immobili, quae tangatur et profectur
ipsorum Iudaeorum vitam vel bona talis Christianus contra praefatos Iudaeos si alius
quem inculpaverit pro quacumque etiam re Criminali non admittatur ad testimonium
cum duobus bonis Christianis et etiam cum duobus bonis Iudaeis qui oes sunt
praedicti in humanitate non essent infames sed cum sint accepti taliter si praefatus
Christianus convixerit aliquem ex Iudaeis tunc primo ille Iudaeus purgari debet,
et quo a praefato Christiano infamatus seu inculpatus fuit, qui duo Christiani iuxta
re debent

re debent super Sacra Crucem, scilicet si ita nos Deus adiuvet et Seta Crux. Itaque
 secundum morem ipsorum Christianorum, Iudaei vero iurabunt super Rodale decem
 praecipitorum secundum consuetudinem ipsorum Iudaeorum super Summam quae se extendit
 quinquaginta Marcarum fusi argenti puri, et quicquid inferius esset quae qui perditam
 Summa fusi argenti quinquaginta Marcarum extendere videret, tunc ipsi Iudaei su-
 per formicam aets kolebe circa Sebola in Sartui pendem debent iurare secundum
 morem ipsorum hoc est tali modo seu nota. Ita nos Deus adiuvet qui illuminat et
 obscurat, et libri Moysi, ita debet fieri iuramentum Iudaeorum, et aliter non per quacu-
 que re sit magna sive parva tenet se formica ad hoc debet mandare minister
 rialis aets Wobni vel Sebholni cui demandat. **ITEM.** Si aliquis Christianus
 cum Iudaeo impedierit afferens quod sibi pignora sua inuadit et Iudaeus hoc rogaverit
 tunc ipse Christianus si simplici verbo Iudaei fidem voluerit adhibere, iudaeus iurans
 sibi Christiano debet esse ab eo liber. Ceterum si Christianus pignus seu Vadi-
 um in pignora in minori Summa peccat et Iudaeus dicens afferit fore maiorem Sum-
 mam extunc Iudaeus prestitio sibi Iuramento secundum morem ipsorum talis Christianus
 sibi Iudaeo solvere debet et tenebitur principalem Summam peccat pariter cum Ojura
 absque omni dilacione dare. Insuper Iudaeus poterit recipere omnia pignora quae ei
 oblata fuerint quocumque nomine vocitatus, exceptis sanguine madefactus et mens Vesti-
 bus quae pro cultu diuino sunt dedicata quae nullatenus acceptabit dempto quod eadem alicui
 Presbitero ad seruandum daret, quia solus seruare non potest. **ITEM.** Si aliquis Christia-
 nus impediret Iudaeum propter pignus quod Iudaeus habet quod eidem per Violen-
 tiam furtive sit ablatum Iudaeus intanta super pignus et tempore dicat, quando nisi
 tale Vadium seu pignus est inuadiatum nesciret quod furtive sit ablatum vel per Violentiam
 raptum fuisset, sed credidi fore Vadium esse iustum et liberum Iudaeus Iurabit iura-
 mento suo in quantum sit eiusmodi pignus inuadiatum et sic Iudaeus expurgacione facta
 Christianus ipse principale peccatum qua talem Vadium sit obligatum et Ojura a
 tpe obligationis excrefcenta eidem realiter et in effectu persoluere debet. **ITEM.**
 quod absit si casu fortuito incendium ignis euerent aut furtive res et bona Iudaei
 sua cum aliquibus pignoribus perderent, tunc prefatus Iudaeus testimonio aliquorum Iu-
 daeorum sibi vicinorum prestare debet talia pignora Iudaeorum erit liber et absolutus
 ab ipso Christiano. Et si Iudaeus talis iurare non presumpserit extunc ipsi Christiano
 tantum

*Pignus in
 minor et
 maior pecu-
 nia inuadi-
 atum debet
 iuramentum*

*Leslyj, zgorzata zastawa wedy nactem niechciat przysio pomien zastawia cemu wozci
 zato tak nielka dnja sume riek nielkiej, wsek zastawiona byta*

tantum quantum prius super Vadu p[re]dicto dedit addere tenebit et erit liber ab
ipso Christiano Item Si Judai inter se defacto discordia contentionis comiser
int aut aliqua guerra vel Judaeo cu Christiano et se mutuo sic contendentes
percuferint aut vulneraverint tunc neq[ue] Index Civitatis neq[ue] Consules neq[ue] etiam
aliquis Soun tantu modo Palatinus ipsoru Judaeoru aut ille qui loco eius p[re]sides
eosdem iudicat et illi iudicabunt taliter in Iudicio locando scabellu cum Judaeis
Si vero profatus Judaeus sic contendens cu quocunq[ue] Soun p[re]fat postidavit repori tas
lem causa ad n[ost]ram d[omi]nem tunc Palatinus vel etia Index ab eo substituto quicunq[ue]
pro tempore fuerit Suismodi causa ipsius Judaei ad nos debet deferre et etia
quocunq[ue] causa verteret cora Palatino inter Judaeos et Palatinu aut substitutu
eius dummodo postulaverint debet deferri ad n[ost]ram d[omi]nem aduentu Item nullus
Palatinus aut Capitaneus debent aliquos proventus als postlati et contributiones
als dari apud Judaeos nisi que eas ipsi Judaei de sua voluntate donaverint
et hoc ideo quia nos eos reservamus q[ui] n[ost]ro Tesouro, et etia statuimus quod quocunq[ue]
cau p[ro]pter discordia aut contentiones inter Judaeos oriret, hoc nullus ni
si ipsoru antiquiores moderare debent dempto quod si ipsi veritate inter eos co
p[er]ire nequiverint extunc ad D. Palatinu id deferre debent Item Si aliquis Judae
orum suis superioribus non e[st] obediens extunc talis D. Palatino tunc p[er]nam
triam Marc et superioribus suis similiter p[er]nam triam Marcarem Insuper Christi
anus cu Judaeo contendens insimul quovismodo, et si idem Christianus Judaeu vulnera
verit vulnere cruento, vel livido, aut ipsu in faciem maxillaverit, vel ipsius Cris
tes de capite exierit, tunc nos d[omi]nus ipsi Judaeo talem n[ost]ram Jurisdictionem,
quod p[re]fatus Judaeus taliter vulneratus p[re]dito Juramento sentum consuetudine
super Catenis als Kolbe sedola ipsoru Judaeoru mofio em talis Christianus
si per Judaeum superjuratus fuerit debet et tenebr eidem Judaeo dare pro
maxilla a quolibet digito quinq[ue] Marcas, a vulnere livido decem Marcas, a vuln
ere vero cruento medietatem suorum bonoru tam mobiliu qua imotum p[re]dis
cto Judaeo residuam vero medietatem bonorum Suismodi pro nobis et n[ost]ris suc
cessoribus et pro Palatino Suis districtus reservamus et alias iuxta n[ost]ram volun
tatem p[re]scripta iudicabim[us], sed pro Crinibus extratis de capite Judaei p[re]fati, Chri
stianus sibi solvere tenebr secundu Decretu, n[ost]rum in Iudicio p[re]sidentem aut position
uris. Ceterum quod absit si aliquis Christianus aliquem ex Judaeis occiderit extunc

Inobedi
tia Judaei

67

proximior Iudaeus occisi capite Iudaei si perjurauerit ipsū Christianū super rodale
decem p̄ceptorū secundū morem Iudaeorū tunc volumus et statuimus quod talis Chris-
tianiā sic per Iudaeum superiuratus debet mortificari morte taxan. Caput pro capite
at aliter in ea re non sit faciendū. Si vero talis Christianus qui occiderit Iudaeum
alius nemo euaserit sicut quid non possit capi nec habere in manibus extunc ipsius Chris-
tiani bona mobilia et imobilia quascunq; habuerit primo medietas dictorū et hēre-
ditas debet deului super propinquiores consanguineos Iudaei interempti reliqua
vero medietas pro camera nra regia pertinere debet. Item quilibet Iudaeus
potest libere et secure ire transire aut equitare sine omni impedimento vel
arresto in oib; Ciuitatibus nris et ipsorū subditorū vel prouincijs. Et quilibet
Iudaeus in Regno nro potest libere et secure sine omni impedimento seu duce bo-
na sua et res seu mercantias quascunq; quo uoluerit seu habere poterit ipse
q; vendere et alias emere cōmutare et ad usus beneplacitos conuertere ipsaq;
in loco Ciuitatis vel oppidi morari stare libere et secure sine oī impedimento
et arresto quamdiu sibi opportunū fuerit in oib; Ciuitatib; oppidis Villis
et alijs locis Regni nri nra Regia quilibet eorū potiate securitate et saluo
conductu telonea soluta sicut alij Christiani soluent et non aliter persoluent. Si
Vō contingat ipsis Iudaeis secundū morem ipsorū duce mortuū Iudaeorū vel
Iudaeam de vna Ciuitate ad alia Ciuitatem vel prouinciā tunc teloneator loci
Siuismodi nulla telonea a tali mortuo Iudaeo exigere audeat et si aliquis ex
teloneatoribus in contrariū nranū presentiu Statutorū et mandatorum te-
loreum a tali mortuo Iudaeo receperit, extunc statuimus volumus quod talis telo-
neator iudicari debet sicut prodo et raptor eiusq; bona quascunq; sint ad nos
deului debent. Item Volumus et Statuimus quod quilibet Iudaeorū sit libere et se-
cure ad balneum Ciuitatis Gnate cum Christianis merare et nihil superflue sol-
uere debet, nisi prout alij Incolae Ciuitatis. Etiam vbiq; Iudaei mansionem
habuerint in aliqua Ciuitate vel oppido Regni nri possunt eas mactare peccora
et pecudes pro carnibus ad suā utilitatem et si aliquē carnes eiusde secundū
morem ad utilitatem et placitū non fuerint tunc eas vendere possunt quomō-
dius poterint vel eis videb; Item Si aliquis Christianorū temeraria et p̄-
sumptuosa super Scholas ipsorū iactauerit Palato nro ipsorū tutori talis Chris-
tianus duo talenta piperis pro tali poena soluere tenebitur et debet. Item Si ali-

quis

quis Judaeus citatus fuerit per Judicem ipsorum primo secundo et si non paruerit
pro quacunque eitate causa pro qualibet vice soluere debet et tenebit suo Ju-
dici per unum talen piperu. Si vero citatus tertio non paruerit pro quacunque re citata
ratz illa eo facto perdat et amittat. Item Judex ipsorum Judaeorum non debet a
aliqua sententia pmalgare nec pferre aut sentenciare nisi prius habito super
hoc speciali ipsorum Judaeorum consensu. Item Judex Judaeorum non debet aliquem
Judicem iudicare in iure suo nisi talis Judaeus citatus fuerit cu eitate per ex
skolny item tunc primo Judex dictu Judaeu debet iudicare secundu hoc p
quo citatur et si aliquo Christianum contingit vulnera quocunque sint sup Judicem
tunc debet ea monstrare skolnemu ipsorum Judaeorum et etia iudicem mali et ipse
Judex non debet iudicare nec Judicem locare in causa tali alibi nisi circa secola
ipsorum Judaeorum aut etia ubi dicti Judaei cum Judice ipsorum confentem ipsis locu
aptu ad hoc eligerint seu deputauerint et ibidem si adducat Christianus duo-
bus Judaeis et duobus Christianis quod sibi id Judex vulnera dedit et m-
tulit tunc sibi ea Judaeus soluere debet iux compositione Terem. Coeteru si alius
cui Christiano quocunque vadiu fuerit furtive ablatum et inuadiat inter ipsos Ju-
daeos debet interrogare Seniore secola ipsorum et illa secola ipsorum sub anate
ma ipsorum requireret inter Judaeos de tali vadio et ibidem secola seruitor debet
hoc facere cu scitu senioris Judaei et si aliquis ex Judaeis tale vadiu furtive abla-
tu negauerit ante seruitoru secola et Judaeorum Seniore et postea crestat fue-
rit apud quempia ex ipsis talis Judaeus pdat suas pecurias sup vadiu dat et dno
Palatino tenet pro pena tres marcas. Item Statuimus et volumus hoc habere
quod nullus ex ipsis Christianis debet querere aliqua vadia violu quocunque sunt in Sabi-
taculis seu in domibz ipsorum Judaeorum nisi prius posita una maxea auri puri in
limite hostij ipsius Judaei quam levare debet ipse Judaeus tunc primo inquitat
dicto vadio ipse Christianus et si aliquis ex Christianis non attendens et
non curans statuta nra violentex in domu Judaei intraverit querens res suas
quascunque non ponet aurum p tactu talis Christianus iudicari debet ut praedo et
raptor. Etiam nullus Christianus citare debet aliquem Judaeum in iudicium
spirituale quocunque modo fuerit et pro quacunque re et quacunque eitate citatus
nec Judaeus debet respondere coram iudice et iudicio spuali sed citatus talis Ju-
deus coram ipsis Palatino qui tunc pro tpe fuerit et vltimis p fat Palatino cum Capi-
taneo nro pro tpe existent tenebit defendere tueri ac intercedere ipsu Judaeum

a tali cessione iuris spiritualis. Insuper statuimus quod quilibet Iudaeus qui habere aliquid
 quod vadium quodcumque sit et cuiuscumque valoris abbat et extorrit ultra debitum terminum
 inuadiationem atque si sic takowa bastana wjstala ita quod eum seruare nolet quae no-
 scaret p[ro]f[ati] Iudaeus h[ab]et tale vadium ostendere et ponere coram ipsorum Palatino aut
 ipsius Vicegerentis et postea dictus Iudaeus debet accusare Christianum p[ro]minaten
 p[ro]f[ati] vadii p[ro] exceptione et ipse Christianus neglexerit eximere post eam accusatio-
 nem animalis ipse Iudaeus potest conuertere p[ro]f[ati] vadium ad usus suos beneficis
 tot obiectis voluerit etiam si p[ro]f[atus] Iudaeus p[ro]f[ati] vadium no[n] monstrauit taliter
 et vendiderit sicut p[ro]m[iss]u[m] est tunc tenebit ipse Iudaeus D. Palatino pro pena
 tres marcas. Item de speciali consensu V[est]ris n[ost]ris statuimus ac volumus habere quod
 quilibet Iudaeorum n[ost]rorum p[ro]t accomodare et inscribere pecunias seu bona sua xobi-
 libus Terrigenis n[ost]ris cuiuscumque status aut conditionis fuit et illas ipsorum pecunias
 firmare liberis Terris Castris Ciuilibus Praetorialibus et Scabinorum et super
 vadia possunt accomodare suas pecunias cuiuscumque valoris fuerint talia et
 ipse Iudaeus no[n] plus habebit recipere de usura a talibus vadiis nisi p[ro] vnu[m] grossum
 Septimanatim a qualibet marca quam diu talia vadia apud ipsos Iudaeos stete-
 rint. Et si contingit si aliquis ex Iudaeis n[ost]ris mouerint aliquem ex suis quibus-
 cumque debitoribus quodcumque cui ipsi debitores essent obligati sine obligationibus
 lib[er]um cum sigillis suis sine inscriptionibus librorum praetatorum indulsit et enim
 ipsis Iudaeis quod possunt accomodare pecunas suas Terrigenis sup[er] bona obli-
 gatoria sigillis ipsorum Terrigenarum monum ad lib[er]as affensio et ubi p[ro]f[ati]
 debito res ita fuit se inscripserunt temerarie non curauerint Iudaeis et inde
 et p[ro] vadiis sicut sunt obligati plenaria[m] facere solutionem extunc Vobis Palatinis
 Capitaneis Burgrabijs n[ost]risq[ue] Vicegerentis et quibusuis alijs officialibus p[ro] t[em]p[or]e existen-
 tibus praecipimus Tere volen[tes] quatenus ipsis n[ost]ris Iudaeis finale complementum
 iusticiae cu[m] p[ro]f[atis] Terrigenis n[ost]ris debitoribus eorum miseretis et V[est]ris Iudicibus
 ministrare faciatis ita p[ro] peccata recepit sicut et p[ro] usura et alio non facturi et
 ad introductio[n]e[m] bonorum Terrigenarum in Terris n[ost]ris si p[ro]cederint et ministraria
 les affectauerint sup[er] pignora atq[ue] na[m] chaste n[ost]ro legis mandato nos supradic-
 ti et vnu[m] quilibet debatis et tenemini ipsis n[ost]ris Iudaeis p[ro]bere auxilia et p[ro]-
 sidia scdm Iuris formam eosde[m] Iudaeos ab omib[us] iniurijs ipsorum tueri et de-
 fendere eosq[ue] Iudaeos ad alia loca n[ost]rorum Terrigenarum introducti si vero
 aliqui

aliqui ex Iudaeis fuerint introligati per Orōs et subditos Orōs in aliqua bona hereditaria nōra Terrigenarū. Nos decernimus et Statuimus, quod incuius Terrigena bona, aliqui ex Iudaeis introligarente talis Terrigena noster sibi Iudaeo debet bonē fideiussores bene possoratos quod etiam ipse Iudaeus accepta inter illis datus in quo bona illius sunt sit q̄ talis noster Iudaeus eadem bona heredia possit pacifice et quiete tenere et possidere absq̄ hōis cuiuslibet impedimen tali condōne prout etiam bona heredia iurisdictionē habebunt nihil iuris aut dominy ibidem diminen et si contingit quod aliquis ex Terrigenis nris cuius bona heredia a aliquis ex Iudaeis tenuerit per introligationē realiter factā et idem Terrigena eadem bona exemere ad decursū annorū scdm̄ Consuetudinem Terrē antiquitō. Nos statuimus quod post decursū triū annorū ipse Iudaeus p̄t libere vendere p̄fata bona heredia et ad suos p̄prios vsus conuertere prout sibi melius et melius videbitur expedire. Et etiā statuimus quod quilibet Iudaeus bona heredia per introligōm tenuerit ad expeditionem nō tenebitur equitare nec aliquid p̄ expediri, one dare et hoc ideo quod ipsi Iudaei nri sunt tesauri. Insuper Statuimus quod si aliquis ex nostratibus sit nobis nō Terrigena vel Curio qui p̄fat Iudaeis aliqua sumam pecūe sup̄ obligationē aut librorū inscriptionē sine quouis modo tenet et si contingit ipsū mori et pueri ipsius superuixerint, qui nondum annos herent et ipsi Iudaei p̄ditos Iudaeos annis puerilibus eundē nō debebunt sed debent eisdem Iudaeis subuenire scdm̄ ipsorū obligōnes et hoc ideo quia ipsi Iudaei debent fieri cum suis pecuniis parati p̄ necessitatibus nris sicut subditi nri. **ITEM** Si contingit aliquem ex Christianis adducē ad quempiā ex Iudaeis infantulū vel iuuenem quasi more furti sine ipsorū Iudaeorū scitu, talis Christianus quicumq̄ sit non alio mō sit p̄lectē nisi sicut alius fur. **ITEM** Statuimus ne de cetero alius quis Iudaeus inculpā ab aliquo Christiano pro tali re sit dicente quod ipsi Iudaei de necessitate videntur sanguine Christianorū animal vel sacrament Ecclē Christianorū ex quo Statuta Papae Innocentij et constitucōn nos edocent, quod in talibus rebus non sunt culpabiles quod hoc est cō legem ipsorū et si vult aliquis Christianus sua tenentate alias coprosicia, aliq̄ vident p̄ talibus rebus inculpauerit alias obvinialbi, tunc eius ius tale damus et concedimus quod talis Christianus si voluerit adducere et p̄bare et dāc sua rem finire, tunc dabit

p̄bare cum tribus Judæis bonis et p̄sonatis in Regno n̄ro qui in sua humanitate
 non essent infames et infide immobiles et quatuor Christianis qui etiã essent be-
 ne p̄sonati in Regno n̄ro in suaq̄ humanitate n̄ infames et infide immobiles,
 t̄is n̄c p̄posueri et si huiusmodi testimonio Christiano non adduxerit nec cõn-
 Judæum p̄bare potuerit tunc solus morte eadem erit condemnãtion qua Judæus dan-
 nari debuit. Et si p̄ talibus rebus nobiles n̄ri Terrigeni vel Lites Regni n̄ri
 ipsos Judæos n̄ros violẽt fecerint iure nos conuictos tunc bona ipsorum pro Can-
 ra n̄ra Regia deinde debent, et Cola p̄ grã n̄ra speciali. Et si quis ex Terrigen-
 nis Regni n̄ro quempiã Judæum citauerit hoc etiã statuim̄ quod p̄fatus Judæus
 non teneat coram aliquo Iudice respondere nisi coram Palatino qui p̄ t̄p̄e
 fuerit et non alibi. Etiam si contigerit quod aliqui ex Christianis n̄ris uellent
 eximere vadia ipsorum alieni ex Judæis in uadiata in ipsorum Judæorum die festo
 Sabbato aut in aliquo ipsorum festo in quibus festis ipsi Judæi non essent ausi
 tangere pecunias p̄ vadijs tenen et peccam eandẽ tolerare, et Christiano non
 curans tale festũ corũ quodcumq̄ sit uolens se habere suum vadiũ temerarie
 et p̄ violẽtã raptis Judæorum habitaculis et abstulerint p̄dictũ vadiũ talis Chri-
 stianus non alio modo iudicari debet nisi ut p̄rator et fur p̄t Jurisdictione ex-
 ceigit super furem et p̄ratorem. Item possunt accomodare suas pecunias
 super equos vel alia peccora sed t̄n in die circa euidẽ testimoniu, sed nos
 d̄is t̄p̄e non comodat. Insuper statuim̄ et decernim̄ si aliquis ex Judæis
 fuerit p̄ aliquem ex Christianis vel quempiã p̄ qualibet falsa men et furo-
 to vel quocumq̄ facto male paruo vel magno inculpatus fuerit quod tangat
 guttura vel honorem eorũ talis Judæus nõ debet captiuari p̄ aliquẽ Dignita-
 tiũ n̄rum in Regno neq̄ iudicari nisi p̄ Palatinũ ipsorum Judæorum vel ab eo
 coõsgerer p̄ eundẽ Palatinũ debet captiuari et sup̄ cautionẽ futuri p̄soria
 dari et p̄ s̄ibz articulis p̄ quibz inculpatus fuerit p̄p̄inguior erit Judæus ad
 expurgãndẽ se de tali infamia assumpto secũ aliquibus alijs Judæis p̄ testimonio
 cõn illũ q̄ p̄fatu Judæũ inculpauerit et p̄ s̄ibz atq̄ p̄ornis Christiano iuret Ju-
 deus et Palatino soluere debet sicut Terrigena s̄ctum consuetudinẽ terrẽ.

quia

quia rem auimus dictos Iudaeos nros circa iura mobilia Terrigenarum nrorum
 Insuper si contigerit, quod aliquis Iudaeus clamaret publice sup Violentiam sibi a quos
 cunqz bonis illat noctis tpe clamare sup vicinos Christianos secum in una Ciui
 tate comorantes, et tales Christiani vicini audien ipsum Iudaeum clamare
 et a tali Violentia defendere et eum adiuuare nolen. Nos Statuimus et decerni
 mus, quod oia bona illorum Christianorum vicinorum quecunqz sunt deuolui
 super camera nram, eadem vero ipsorum referuan gratia nra. Insuper Sta
 tuimus quod dicti Iudaei morari in Regno nro possunt libere secure et sine
 quouis nro impedimen et aucto omnes mercantias et alias res venales,
 quocunqz nocte vacitentur, emere, comparare et mercare cum eisdem more
 Christianorum in Regno nro exintu et si aliquis Christianorum talia pmissa
 ipsis Iudaeis facere denegauerit aut ipsos in talibus negocijs quomodo p turba
 uerit hoc faceret con oia Statuta nra Regalia et magna nrorum cum in
 dignatione incurrat. Item Statuimus quod ois mercator siue quicunqz sit res
 suas maruali foro siue septimanario vendere sicut Christiano, sic et Iudaeo
 vendere licet. Quod si aliter fecerit et ipsi Iudaei conquesti fuerint ex tunc
 bona ipsorum venalia p nos vel Palatino recipi debent. Et ut oia pmissa
 robur ppetuae firmitatis obtineant et ad pns sigillum nrum est appensum.
 Et NOS Carolus Rex pfat iuribus Iudaeorum pscriptorum auditis et a con
 siliarijs nris cum debita maturitate reuise et examinatis et pon
 derat singulis articulis, clausulis et condicionibus in eis expressis videlicet et
 ipsi Iudaei quos nos et Regno speciali conferamus tesouro tpe nri Felicijs regimi
 nis se agnoscant esse a nos consolati p eisd Iudaeis in terris maioris Polo
 nie videlicet in Rosnariem, Cahiciem, Syradien, Larticiem, Brbeston, Wladislariem
 Palatinatibus et districtibus Ciuitatibus et Oppidis ad ipsa spectan et in eisdem
 habitan ac degen nunc pnsen et alijs undecunqz in ipsas maioris Polon terras
 aduenien huiusmodi iura superius descripta in oibz nris punctis, condicionibus
 clausulis et articulis innouamus, ratificamus et confirmamus p pntes de
 cernem robore Serie ppetuae firmitatis. Harum quibus sigillum nrum pntibus
 est appensum testimonio litterarum. Datu Crace fra Secunda an Festu Assum
 ptionis gloriosae Virginis Mariae pxa Anno Dni Millesimo Quadragesimo
 Quingagesimo Tertio. Presentibus ibid Magnificis et Grossis ac strenuis Lu
 ca da Gora.

#

Luca de Gorzka Posnan Stanislas de Ostrorog Galisien Kalatinus Hincbade
 Regon Castellano Sjradien Tesaurario Petro de Gbegoobin Vicecancell. Reg.
 ni Polonia Andrea de Tschin Joanne Keraska de Lobnica Pincerna Calis
 sien et Capitaneo Lomben et Ceslas Wjyobek de Woycha Supremo cubicu
 laris mo et alijs pluribus fidedignis circa praescripta Dat. p. Magnificoru
 manus de Koniecpole Cancellary et Patri de Gbegoobin Reg. Pol. Vicecan
 cellary. Nos itaq. Sigismundus Augustus Rex praemissat dict. Iudeoru supplica
 tioni annuen p. infestas lras orag. et singula in eis conten. approbans confir
 mans et ratificans p. n. decern. eas robur debite ac perpetuae firmitatis
 habetur. In cuius rei fidem et testimoniu sigillu mun. p. n. tibus est apponu. Adu
 Patricouia in Conuentione Gnali Regni Fra. texta Conception gloriosissima Vir
 ginis Mariae p. n. Anno Dni Millesimo Quingentesimo Quadragesimo Octavo Regni
 ni Racino Octavo. Pontib. Lamo et Ladio in Cbro patribus ac Dnis Nicolas Ar
 diepiscopo Gnesen legato xato et primate Samuele Cracouien Regni ni Cancellario
 Andrea Wladislawien Andrea Plocen Ecclesiaru episcopis ac Magnificis Gnors Vere
 rabilibus Joanne comite a Tarnow Castellano Craec. Exercituu morum supremo
 Sandomizien Strijen, Lubomienq. Petro Kmita Comite in Wirnicza Palatino Craec.
 Regni ni Anarsalco Cracouien Pramidien Scapuzien et Colen Andrea comite a Gorz
 ga Posnan maioris Polonia, Gnali nicolao Grabia Obalmen Castellano Regni ni
 Vicecancell. et Lubonien Capitaneo nris Joanne Bonero Balicem Joanne de Gdgorz
 Halic Castellano Jacobo Uebanski Decano Plocen et Canonico Craec. Joanne Prze
 zembolski Proposito Stanislas Hario Canonico Craec. et secretarijs nris et alijs
 quam pluribus Dignitarijs et officialibus nris. Datu p. manus Magnifici nicolai
 Grabia Castell. Obalmen Regni ni Vicecancellary. Sine not. dilacti. Sigismun
 dus Augustus Rex. ff. Ballatio eiusd. Magnifici nicolai Grabia Castell. Obalmen
 Regni ni Vicecancell. ex libro Castin Posnan descript. Nos itaq. Stapha
 rus Rex praemissat supplicationi praefatae benigne annuen p. infestas Privilegiaru
 lras auctoritate nra Regia approban. ratificansq. est. duxim. p. n. toto illo teno
 re approbans ratificans. Concedim. et confirmans p. n. tibus lris nris. Decern. q.
 eadem quantu de iure est esseq. legitime debet robur debite firmitatis obtinere
 debere. In cuius rei fidem p. n. tibus manu propria subscripsimus sigilloq. Regni subape
 penso communiti mandauim. Datu Warsouia in Conuentu Regni Gnali die Secunda
 mensis

Mensis Januarij Anno Dni Millesimo quingentesimo Octuagesimo Regni vero
mei Anno quinto Stephanus Rex #. Simon Sbauinski Castellanus Inowlodn.
et Caput Gosen #. Ex Actis Casereu Gostinen extradite Martini Witowski.
Notarius Casereu Gostinen sciat. NOS itaq Sigismundus Tertius Rex p[ro]f[er]o
supplicationi illi nobis facta benigne annua p[ro]p[ri]etas Privilegioreu h[ab]eas om[n]i
niq[ue] in eis contenta auctoritate n[ost]ra Regia quatu[m] t[er]m[in]o de iure esse approban
Confirmam et ratificam esse duxim[us] put approbamus Confirmamus et ratificamus
p[re]sentib[us] l[ite]ris n[ost]ris videntes eas robur suu[m] iustu[m] et debitu[m] obtinere. In cuius
rei fidem p[re]sentas subscriptas Sigillo Regni n[ost]ri consignari iussim[us]. Data
Civitate Die Decima Mensis Maij Anno Dni Millesimo quingentesimo Octava:
gesimo Octavo. Regni n[ost]ri Anno Primo. Sigismundus Rex. r[ex].
Actu[m] in Casereu Cescireu Era quinta post Festu[m] S[an]cti Barnabae Apostoli
proxa Anno Dni Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto.

Cittacio.

Sigismundus Tertius Dei gra Rex. r[ex].

Vobis perfidis Iudeis inedis Civit[atis] n[ost]re Cescireu quor[um] n[ost]ra et cognita hic bene vobis
mag[is] expressis, de personis subiq[ue] bonis vris nob[is] et nob[is] p[ro] vos vobis atq[ue]
methe in Regno n[ost]ro ta[m] in Civitate n[ost]ra Cescireu qua[m] extra Civitate[m] habit[is] et poss[is]
Mandamus ut cora[m] nob[is] Iudicib[us] n[ost]ris t[er]m[in]o aut vobis tunc cu[m] Civitate n[ost]ra factu[m] constituerim[us]
a p[ar]te p[re]sentis civitatis in duob[us] septimanis. Ad instanciam Samatoru[m] Proconsulis Cesci:
lun, Advocati Scabim[us] totiq[ue] Comunitatis Civitatis n[ost]re Cescireu p[re]sentis et p[re]sentis
p[re]sentis comparatis, qui vos citant sendo post pena[m] contumacie, in qua vos
Iudiciali[m] condemnant, iux[ta] sua[m] originale[m] citationem, qua vos citaverunt pro eo.
Quia vos sp[er]etis et contemp[er]is constitutionib[us] atq[ue] statutis Regni de p[re]sentis vobis
in talib[us] sancit. In derogatione Privilegioreu, deniq[ue] libertatu[m] p[re]fatoru[m] acton[is] et in
coland[is] Civit[atis] Cescireu p[ro]statu[m] n[ost]ro n[ost]ro etq[ue] gratiose concessoreu at confirm[is]
matoru[m] quibus ip[s]i Cives n[ost]ri in continuo usu pacificaq[ue] possone usq[ue] ad p[re]sentis fu
ere: ausi esset non expectan foru[m] publicu[m] vultim in coenendis varijs ac diversis
memb[er]is